IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

STRUKTUR ORGANISASI
" PANJEBAR SEMANGAT "

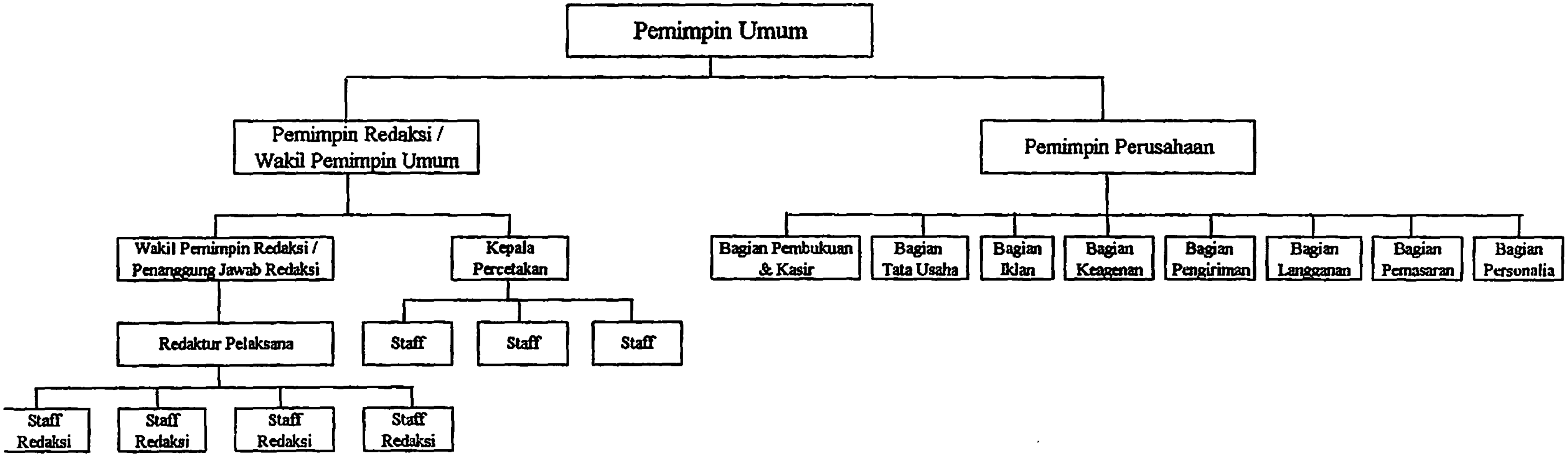

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Saptoe 2 September 1933

Weekblad Djawa Oemoem

Panjebar Semangat

Katjithak dening Saptoe. N.V. Kon. Drukk. „Indonesia" SOERABAIA — Direktoer: Dr. R. SOETOMO — Redaktoer: IMAM SOEPARDI — Adres: Redaksi lan Administrasi: Penirjoan O. N. I. Soerabaja — Telf. No. 3489 Z. — ABONNEMENT: Saben 1 0.50 ... f 1.25. Advertentie ... dialik.

BEBOEKA.

Pambagya marang lahire lajang kabar iki

[illegible]

Imam Soepardi. [illegible]

Panjebar Semangat [illegible]

Marga saka iku, [illegible]

Hak „Panjebar Semangat", [illegible]

Toedjoeane lan pangarep-arep [illegible]

Soetomo.

Toedjoean lan kekarepan.

Anggone ngetogake lajang kabar basa Djawa.

[illegible]

Apa sebabe timboele „semangat".

[illegible]

Babad Toemapel.

Bakal dimoeat terоes.

Ing blad edisi iki, para maos bisa ngawoeni tjeritå babad Toemapel (sakarepiamane) Sarg. Prabaa Koeta Negara. [illegible]

Iwak anoeh.

Kodoee hoja-codoe barang.

[illegible]

Slag rada aoeroh.

Jan serik padoe.

[illegible]

Botjah aneh.

Ona daewe doeboer.

[illegible]

Sekolahan subsidie.

[illegible]

PEKABARAN.

Pembajaran.

Kongga karan bloe ...

Administratie s.k. [illegible] 1.25 [illegible] October [illegible] Desember.

mBoedjoek prawan.

Asap di ...

[illegible]

Korban doekoen.

Marga pertjajana.

[illegible]

Botjah lara lepra.

Oeab pimendobene.

[illegible]

Sarirane Sadjono ... Hob. Sjafi, Moh. Salih, R. Kodyat, lan F. Tumbelaka.

[illegible] J. R. Sitanala, [illegible] M. Soetopo, [illegible] Kodyat, [illegible] J. F. Tumbelaka, A. J. F. Tielman, M. D. Hidajat, Soedjito lan M. Soedjardjo.

Tjerita tjekak.

[illegible]

PERGERAKAN.

Oleh perhatian.

Kalangan P.N.I.

Wiwit tibane toewan Drs. Mohammad Hatta [illegible] P.N.I. [illegible]

Roekoen Tani Bondowoso.

Vergaderinge diboebarake.

[illegible] R.T. [illegible] Bondowoso [illegible]

Kasatepane Imam.

Dioedil.

Ing tanggal 31 [illegible] P.N.I. [illegible]

Nglirimake oetoesan.

Mlajang alpana Walanda.

Wakile P.V.P.N. [illegible]

[illegible] P.P.B.B. [illegible]

Taoen V — 11 Juni 1938 [illegible] Sabtoe Paing 12 Bsd Moeloed 1869

PANJEBAR SEMANGAT

Hoofdred. IMAM SOEPARDI

Soerat kabar minggon basa Djawa adhedhasar kebangsan, njebar semangat manoenggale bangsa Indonesia.

...ne langganan 1 kwartaal (eloeng f 1.50. Kena dibajar saben sasi f 0.50. Koedoe dibajar dhisik. ...wajah - wajah kena ndjaloek dadi ...anan, nanging jèn lèrèn koedoe ...ing w kasané kwartaal.

Jèn kirim lajang marang Redactie oetawa marang Administratie alamaté:
„PANJEBAR SEMANGAT",
Paviljoen G. N. I. Boeboetan
SOERABAJA
—o—
Telefoon kanggo redactie lan administratie Z. 3489.

Diwetokaké saben dina Sabtoe dening N. V. Handel Mij. Drukkerij Indonesia Soerabaja. Advertentie 1 regel f 0.25 ... sak pasangan. Kena ndjaloek tarief marang Administratie.

Korining swarga binoeka

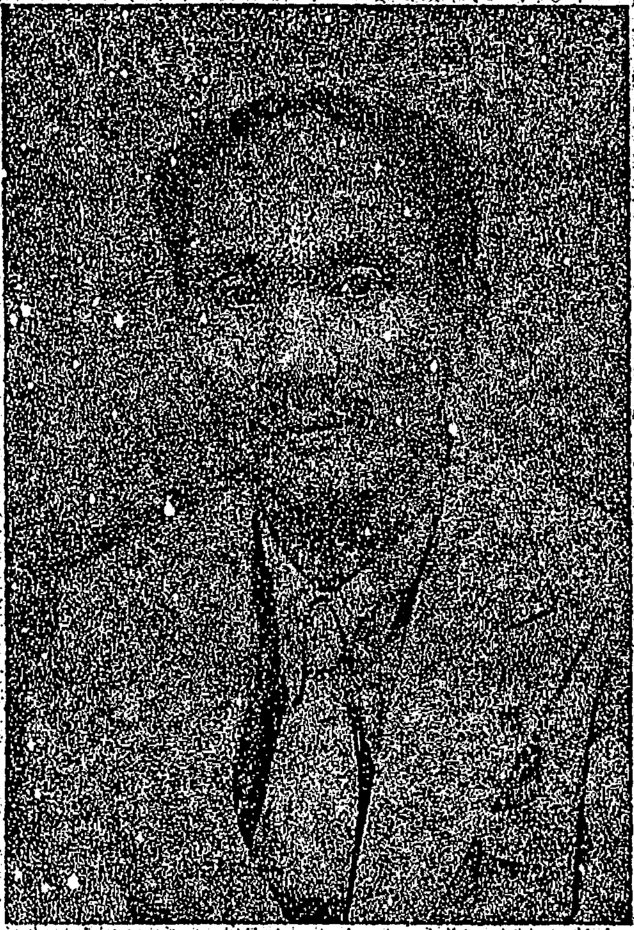

...NDJENG Iboe Pretiwi ...elangan poetrané kakoeng ...poetra kang dinama dama, ...kinasih, saka bektiné lan ...katresnané marang pandje- ...ngané, dené poetra maoe wi- ...swa 18 taoen nganti 30 ...lawasé tansah setya soe- ...kem ngaras padané Kan- ...Iboe, asoeng pangastoeti ...toeloes moeloesing ati, ...sepi ing pamrih, moerih ka- ...jenganing Kandjeng Iboe ...Iboe Indonesia.

...Raden Ajoe Soewadji ...kelangan poetrané kang ...tep poetra kang banget ...je marang pandjenengané ...kang banget bektiné ma- ...wong ngatoewa; kang bisa ...nti swargi ramané mo- ...para rajiné.

...ngsa kita Indhonésijah ké- ...p toentoené kang oetama ...wis laboeh lelaboehan 30 ...lawasé kanggo kemadjoe- ...ing pagerakan kabangsan ...esia.

...ndra wis kelangan tetoe- ...kang gemblengan, kang di- ...poendhi lan kang banget ...marang koempoelané ...kang wis leladi koer- ...a ragané.

...ing wong kang ora roe- ...marang tradjangé lan si- ...swargi dokter Soetomo ing ...ing pagerakan oetawa ing ...ané gesangé, ija mèloe ké- ...kelangan sawid ining ...kang prewira, kang ...roes terang, malah kang ...gelem mbijantoe aweh ...ngan.

...ké bangsa kita kabèh ...mèloe kelangan. Ora ...kita sagolongan wae, ...saka ikoe wis samesthi- ...jèn kita mèloe bèla ...wa, mbèlani soengka- ...djeng Iboe Pretiwi, soeng- ...para koelawarga, soeng- ...bangsa, sedhihé Par- ...gesahé pagerakan, sate- ...dhihé bangsa kita kabèh.

...lelaboehané swargi Dr. ...kaja kaja ora bisa jèn ...noelis ing soerat kabar ...kabèh padha weroeh lan ngakoni gedhéné lan hebaté. Sariranė disamaptakaké mligi kanggo kaperloewaning oemoem, kanggo kaperloewaning bangsa kita kabèh.

Pakoermatan kang wekasan kang wis ditoedoehaké dening bangsa kita kabèh, nitik bandjiring telegram, oedaning kembang, lan nitik oentapé bangsa kita kang ngoentapaké lajon menjang Gedhong Nasional nganti atoesan èwoe kèhé kaja-kaja pakoermatan maoe ora ngéramaké nitik marang lelaboehané kang wis soemaré.

Sanadjan banget - banget panoewoenané bangsa kita bisané penoentoen bangsa iki waloeja djati saka gerahé, nanging Goesti Allah kang Maha Ngoedanèni wis nimbali, sowan ing ngarsa-Né.

Ora ana karsaning Pangéran kang ora, mengkoe kekarepan betjik,

Moela saka ikoe, sanadjan keprijé wae katresnan kita marang swargi dokter Soetomo ...djan keprijé wae panoewoen... ta moerih pinandjangna ...né, ora bisa kaleksanan ...oesah nelangsa banget ... ora soesah moepoes ... tansah anggetoen marang ... ing Alam, kang kita ... sa njèlaki lan ngalang-alangi ...

Kang wigati, kang koedoe ... ta tindakaké, jaikoe iki: Jèn ... ta banget-banget tresna kita ... rang swargi bapak kita bapak ... pagerakan kabangsan ... kita padha prihatin ... padha trenjoeh, kita toemoeli menjat, ngadeg, ngoemregak njandhak koewadjiban kita dhéwé dhéwé, mbandjoetaké ... angené kang wis soemaré ... paja gegajoehané kang ... kaleksanan, bisaa toemoeli ... tjandhak. Déné kang padha ... roeng doewé koewadjiban ... ènggal golèk koewadjiban kang ... laras lan kahanané dhéwé ... moelija ditindakaké ... sané mbijantoe kanggo ... tarèkaké gegajoehané ... kita kang wis ana ing swarga ... ka maoe.

Kangmas Dokter!

Agem-agemaning djiwa pandjenengan wis ora ana, nanging djiwa pandjenengan isih soegeng langgeng, moeng oentjat saka ... wadhag. Sanadjan pandjenengan wis ora ana ing tengah ing kalangan kita, nanging semangat pandjenengan isih tetep ana. Asma pandjenengan kang ... mrik aroem angambar gandané bakal tansah ana selawasé bangsa kita isih tinakdir ana ing loemahing boemi Indonesia. Iki sapa wongé sing ora tansah kelingan marang lelaboehan pandjenengan, nalikané nitah ing donja?!

Kangmas dokter!

Kita kaja ora oesah ndedonga maneh, awit kita pretjaja kanthi temen temening ati, jèn korining swarga binoeka kanggo mapag ... aké sowan pandjenengan ing pangajoenaning Pangéran Kang Maha Ngawoeningani, toemrap loehoering boedi lan lelaboehan pandjenengan toemrap bangsa lan toemrap manoengsa kabèh.

IMAM SOEPARDI.

—o—

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Sedjarahe Dr. Soetomo.

Wiwit botjah nganti sedane.

Soetomo, nalikané isih joes-... 18 taoen, moerid Stovia ing Betawi.

...NG taoen 1888.

...alika semana, ramané Dr. ...omo, jaikoe R. Soewadji, i-...gasta goeroe ana ing Pelem, ... Djombang. Nalikané ...ng iboe anggarbini, dibo-...nenjang dalemé ingkang ...R. Ng. Singowidjojo kang ... Kepalang (kepala dé-...sa Ngepèh, bawah Ngan-...soepaja ambabar ana ing ...èh, ditenggani ingkang ra-...iboe pijambak.

...ngoné ambojongi saka Pe-...enjang Ngepèh, mawa tan-... ora noenggang sepoer. ... merga wedi kontrak. Ing-...rama pijambak ngaterake ...né bojongan maoe klawan ...aké déning para kweeke-...lité dipapag déning wong ... (magersariné) ingkang ...Pambojongan iki lakon ...dina, lèrèn nginep ing oma-...lurah Nglajoe.

...dina teroes mlakoe ... nalika semono dalané ...eroeng apik kaja saiki, i-...wati alas-alas, moenggah ... sarta medhoen djoe-...noeng. Kendheng isih ... tentrem. Moela saka ...mbojongan maoe koedoe ...lawan tjoekoep, sara-...wong kang asikep ge-...mbak lan klèwang. ...bèh ora sah anggawa ... nalika semono isih ...wong padha kerisan. ...a Minggoe Legi, tang-...1888, Radèn Adjeng ...ambabar djabang baji ...eng. Djabang baji ... Soebroto, kang ... dieléh aran: Soetomo, ...kim Dr. R. Soetomo. ... pamanggihé ingkang ... Dr. Soetomo ing ...ngoe Legi ikoe angga-... arep betjik. Ma-

noet pétoenganè ingkang éjang ... woekoené ana 10. Saka ka-pijandelané, wajahé ing mbèsoek bakal dadi wong kang moel-ja, wong kang ndoewé pang-kat dhoewoer, bakal moekti wibawa, moela pandjangkané ing tembé bakal digolèkaké pegawé-jan ing kalangan B. B. soepaja bisa olèh pangkat dhoewoer.

Sawisé Soetomo disapih dé-ning ingkang iboe, mbandjoer di-oepakara déning ingkang éjang dhéwé, teroes ana ing Ngepèh kang banget tresnané marang ingkang wajah maoe, nganti joes-wa 6 taoen, jaikoe wajahé arep dilebokaké sekolah.

Ingkang éjang, R. Ng. Singo-widjojo kakoeng poetri, banget tresnané marang wajahé, apa kang dikarepaké, mesthi ditoe-roeti, sarta panggantha gantha-né ing tembé ora ana lija, ing mbèsoek wajahé bisoa dadi pri-jaji kang apangkat dhoewoer.

Kang tansah diéngeti déning kadang kita Soetomo nganti di-wasané, jaikoe nalikané ing sa-ben wajah bengi, nalika ingkang éjang poetri pinarak ing koersi sisih koelon, sedoeloer kita maoe ditoentoen déning ingkang éjang, metoe, mlakoe ngoebengi omah, kang wekasané mbandjoer kete-moe karo éjang poetriné. Ing-kang éjang poetri banget alimé, ora lowong ngibadahé, jèn noe-djoe nganggoer ora pisah karo

Dr. Soetomo nalikané isih student ing Stovia, wis ngasta voorzitter Boedi Oetama tjabang Betawi, pinarak ing tengah tengah.

... lan memoedji marang Goesti Allah. Semono oega ing kang kakoeng, ija toemoengkoel ... ibadahé.

Saka tresnané éjangé kakoeng lan poetri marang wajahé, jèn keng wajah noedjoe nesoe ma-rang wong lija, sakala ingkang éjang ija mbandjoer doeka, ndoekani wong maoe. Dadi tan-sah diajomi lan dioedja apa sa-kerentegìng ati.

Kalihané ing dalemé éjangé, karamaehan panggedhé, kang ... mbandjoer ngasta ma-... djalak kang pinter ngotjèh ... sedoeloer Soeto-... banget soesahé ... éjang, merga wajahé ... djalak, mang-... manoek ... kang ... tresnané ma-

rang wajahé, mbandjoer préntah golèk djalak penjoelapirang-rang, kanggo lироené.

Saka panggoelawenthahe ... kang éjang kang ... dja marang wajahé maoe, ... dang kita Soetomo kang ... semono wis joeswa ... taoen mbandjoer dadi botjah kang ... goengan sarta sok gawé sakeja... naké marang wong lijané.

Ingkang rama bandjoer ng... ta pegawéjan ana ing Delopo.

Sarèhné arep dilebokaké ... lah, moela poetrané ... disoewoen, arep ... kolah ana ing ... Saiki kadang ... kita maoe ... poel karo rama iboené ... ana ing Delopo.

Wiwit nalika ikoe, ngrasa... langsané, merga maoené ... dioegoeng, dioedja, saiki ... koe déning rama iboe ... moela ija sok-sok kèngetan ma-rang lelakon kang kepénak ... kané ana ing Ngepèh. Kadhang kala sok-sok ngrasa kaja botjah lola, merga kèlingan gesang... nalika isih kawengkoe ingkang éjang.

Sekolahé sedoeloer kita maoe ana ing Madioen, dipondhok-aké ing dalemé R. Djojosoemod... wedana goeroe ing Madioen. Nalika semana akèh banget para moerid kang mondhok ing kono. Sanadjan kadang kita ana ing kono ija kinatjèk, nanging ... meksa kèlingan marang nalika ana ing Ngepèh.

Saka kalangan goeroe, ... né pindhah ing kalangan B. B. merga nalika ikoe pangareп arep pambetjikan bab blandjan para goeroe, ala banget. Ora ... was, ingkang rama pindhah ... njang Madioen, kawisoedha ... di Adjunct Djaksa.

Saiki kadang kita ... koempoel saomah manèh karo rama iboe-né.

Ana ing kana nampa ... kan kang kentjeng saka ... Wewatakan kang sok ... aké, kang ala, diperdi ... langé. Nanging ora lawas ... poelé karo ingkang rama, ... mbandjoer dilebokaké marang

Swargi Dr. Soetomo diapit-apit déning ... Wara lan Wira Dr. Soegiri ... Angkoelèn.

SKRIPSI MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT ... RIA SETYA PUSPITA

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

... kang ana ing Bangil ... bisa mleboe sekolahan ... Bangil. Ingkang oewa ... R. Ardjodipoetro, isih ... Diponegoro, nanging ... ing pamboewang sarasilahé, ... kapernah mbak... sedoeloer Soetomo ...

... kéné, sipating pang... loewih béda ma... ingkang oewa maoe ... seneng tarak brata, ... dhahar, jèn dha... énak, mbandjoer di... kerep saré ana ing tengah ... Kadang kita, ana ing ké... dilantih marang pa... kaja mengkono maoe, ... bisa ngerèh marang ... dhéwé, sarana ing ... bengi, ngadeg ing latar, ... ing keblat papat.

... Ramardi kang kaja mengkono ... lawas-lawas bisa noewoe... rasa pangrasa kang betjik ... lagi bisa rinasakaké sawi... wis 12 taoen. Jèn sedoeloer kita maoe kèmoetan marang ingkang Ejang kang ana Ngepèh, mbandjoer metoe ing la... lintang-lintang kang ... ing langit, ilang sedhihé.

Apa sababé kadang kita Soetomo kang asmané sakawit Soebroto, teka mbandjoer di... Soetomo?

Mengkéné! Nalikané sedoeloer kita Soetomo digawa me... sekolahan déning ingkang ... R. Ardjodipoero, dilebok... moerid ing Bangil, ora ... déning kepala sekolah, ... ramané doeroeng dite... isih koedoe dioeroes dhi... lagi ditimbang kena orané ... dadi moerid ing Bangil ... ingkang oewa mbandjoer ... bali sedoeloer. Soetomo ... moelih. Nanging ésoeké, di... manèh, karo kandha marang ... toewan kepala sekolah, mengkéné: „Toewan botjah iki anakkoe dhéwé, adhiné si Sahit, arané Soetomo, arep dak sekolahaké ing kéné, dak soewoen ... ditampaä".

Soebroto kang maoené dito... saiki ditampa, nanging djeneng salin, dadi: Soetomo.

Manoet pangandikané sedoeloer Soetomo dhéwé, sanadjan ... „Soetomo" wis agawé ka... toemrap sliranè, nanging ... pangraosé isih loewih bre... aran „Soebroto".

Ana ing sekolah endhèk (lagere school) ing Bangil, woelangané tansah kendho. Béda banget lan R. Sahit, jaikoe poetrané R. Ardjodipoero dhéwé, ... diakokaké kangmasé, pinter banget, wataké toer djatmika ... jarang goenemé, nanging pinoendjoel sakabèhé, oega ing kalangan oelah raga, ija tansah dadi pangalembanané para goeroené.

R. Soetomo, adoh banget soengsaté karo R. Sahit. Moeng kang katon wataké kang melok, jaikoe emoh dirèmèhaké lijan. Ija bener ana ing sekolahan, ora ... dina déning moerid-moerid bangsa Walanda, kantjané dhéwé. Nanging jèn ... pangérang-... moerid Djawa kang didjoeki: „penthol", Soetomo tansah mèloe ngontog-ontog, sarta kerep diréwangi geloet, sanadjan ta enggonné geloetan maoe, kegawa saka gedhéné moeng... prasasat ora taoe menang, begdjabegdjané padha kalah.

Ingkang éjang kang ana ing désa Ngepèh, isih ora pedhot

Sarèhné ingkang rama tansah ngresoela, moela mbandjoer matoer njoewoen priksa: génèja teka pandjenengané kersa nglampahi pegawéjan prijaji.

Ing kono, sedoeloer Soetomo mbandjoer nampa wangsoelan: „Saoepama akoe ora gelema nindakaké pegawéjan iki, apa kok kira kowé kabèh (karo adhi-adhiné) bisa mangan roti? Moeng waé pendjaloekkoe, moe-

Swargi Dr. Soetomo nalikané ana ing Nederland, dipethoekaké para parèng mitra ana ing station.

ga moega anakkoe adja ana sidji-sidjija kang njamboetgawé ing kalangan B. B.".

Sedoeloer Soetomo nalika semono wis joeswa 13 taoen. Ija bener doeroeng mangerti marang lelaboehané ingkang rama. Nanging tetemboengan kang didhawoehaké maoe, sadjaké mrasoek ing sanoebrané temenan, mangerti sepira gedhéné lelaboehané ingkang rama marang poetra-poetrané.

Kaleksanan ing tembé, sedoeloer Soetomo bisa kleboe ing pamoelangan Stovia ing koetha Betawi.

Ana ing kono, wataké isih doeroeng owah babar pisan. Bab kawasisané isih tangèh njamoetnjandhet, jèn ditandhing lan R. Sahit, kang loewih dhoewoer saklas tinimbang pandjenengané. Woelangané isih ... isih ngegoengaké enggoné ndjaplak, noeroen kantjané, sarta seneng rojal; nraktir mitra mitrané. Malah nganti klakon, wajahé moelih liboeran, ora bisa moelih, merga kentèkan sangoe. Nanging merga saka kepéngginé moelih, mbandjoer éthok-éthok gerah, woesana dikirimi dhoewit. Nganti sédané ingkang rama (28 Juli 1907) sedoeloer Soetomo isih doeroeng owah wewatakané. Merga penggalihané, saoepama dilepasa saka sekolahan, isih bakal dipoepoe déning ingkang éjang, bisa kleboe dadi magang. Awit welingé ingkang éjang wola-wali dhèk bijèn, adja gelem disekolahaké dokter, arep dimagangaké waé, karebèn ing mbésoek bisa moelja, olèh pangkat dhoewoer.

Moeng ing bab woelangané wis owah. Rong taoen sadoeroengé ramané séda, ingkang rama wis ... ngan pangarep-arep betjik marang poetrané, merga saiki wis ora ndjagakaké moe...

katresnané marang wajahé. Jèn wektoe liboeran, ing ... wajah dipapag, dadhawoehi ... njang Ngepèh. Terkadhang, malah oora vacantie, ija ditimbali, dipoerih menjang Ngepèh, merga saka banget kapangé (kangené) waé.

Saka kersané ingkang éjang, wajahé ing mbésoek bakal dadi prijaji B. B. Jèn wis tamat saka sekolahé, didhawoehi magang.

Kosok bali karo kersané ingkang rama. Ija bener ramané ngasta ing pakarjan B. B. nanging wis kawedal soepajané jèn toeroen toeroené adja nganti ana sing njamboetgawé ing kalangan B.B.

Ija bener srawoengané karo ingkang rama ora patija raket, nanging pamboeriné kadang kita maoe ija meksa anoeroeti kersané ingkang rama. Sabibe, nalika ing sawidjining dina, sedoeloer Soetomo ditoedoehaké moerid pamoelangan dokter kang noedjoe merdhajoh ing daléme ramané. Moerid maoe nganggo pèt kang mawa pasmèn kang apik banget, ndadèkaké kepénginé sedoeloer Soetomo dadi moerid pamoelangan dokter.

Kedjaba ikoe, ana manèh sabab déné mbandjoer ora kersa mitoeroeti kersané ingkang éjang.

Nalika ramané wis ngasta Assistent Wedana ing Glodok, pinoedjoe sedoeloer kita ija ana ing daleme ramané kono. Esoek oemoen-oemoen banget, ramané wis kapeksa woengoe, merga koedoe tindak menjang Magetan nitih bèndhi. Djam 4 ésoek, ingkang iboe wis niedhaké sarapan, manggang roti. Nalika semana, ingkang rama wis samekta boesana dienst, arep mangkat, ... aké rekasané wong njamboet gawé dadi prijaji B. B.

... roené marang ... wis pertjaja marang ... dhéwé. Bab iki agaw... hing penggalihé ingk...

Saliginé nalar, ... dadak ingkang rama ... dhoet déning Goesti K... hå Koewasa.

Sapa wongé kang ...

Sakala, kahanan kang ... haké maoe bisa ngo... takan kang maoené ... del endelaké marang ... goehané ingkang rama ... sa sedhih, ora gampang ... wang. Wiwit ikoe ... loer kita Soetomo ... tané. Kang maoené ... dja kasenengan, ... mendjila, ing sepi ... mitra mitrané kang ... among soeka. Merga ... mangerti sepira gedhéné ... wadjiban kang koedoe ... ga, loewih - loewih ... dadi poetra pembarep.

Saiki gesangé ana ... langan ditata klawan ... Wetoening dhoewit ... nganti bisa njèlèngi, ... ngoetangi koempoelan ... loe migoenakaké dhoewit ...

Woelangané saiki ... djoe. Wewatakané ... babar pisan.

Ing wekasané taoen 19... pepanggihan lan swargi ... Wahidin Soedirohoesodo ... mentjaraké gegajoehan ... studiefonds. Ing woelangan ... rana bantoewané ... bisa kasil ngedegaké ... lan lan gawé kongres ... pisan manggon ing ... karta adiningrat. Jaiko... resé koempoelan „Boedi ... ma" koempoelan kabang... wiwitan.

Ing taoen 1911 ... Stovia tanpa di-exam... soedha dadi dokter ... verband Semarang.

Taoen 1912 pindhah ... Toeban.

Taoen 1913-14 pindhah ... Loeboekpakam (Sumatra ... kust).

Taoen 1914, pindhah ... pandjèn.

Taoen 1916 pindhah ... getan. (pestbetrijding).

Taoen 1917 pindhah ... Blora, ter beschikking ... dingshospitaal.

Taoen 1918 pindhah ... Batoeradja (aanleg ... tra spoorlijn).

Taoen 1919 saat ... menjang Eropah ... nempoeh pendadaran ... versitei Amsterdam, ... ing Dermatologisch ... siteit klinoek ing ... Prof. Mendes da ... Amsterdam, mBan... Dermatologicum, ... ing Hamburg, ... Dr. Plant ing W...

Taoen 1928 ... njang tanah Djawa ... C. B. Z. Soerabaja ... tinggal ...

SKRIPSI   MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT ...   RIA ...

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Wasijaté Dr. Soetomo

Kang dilahirake nalikane isih gerah.

NALIKANE mangsoeli sesorah para wakilé koempoelan kang akèh banget lan kang ora bisa sesorah kabèh saka kèhé, adhiné swargi Dr. Soetomo jaikoe Dr. R. Soeratmo Soewadjipoetro minangka wakilé koelawargané, wis sesorah nganggo basa Indonésia kang djarwané mengkéné:

Para njonjah, toewan-toewan, lan para sedoeloerkoe kabèh.

Atas namaning koelawargané dr. Soetomo, akoe ngatoeraké atoer panoewoenkoe kang maéwoe-ewoe toemrap marang kawigatèn sarta pakoermatanmoe kabèh toemrap marang arwahé sedoeloerkoe Dr. Soetomo.

Njata banget, jèn patiné sedoeloerkoe iki, doedoe moeng akoe lan koelawargakoe waé kang kélangan, nanging oega para sedoeloer kakoeng poetri kang ana ing kéné kabèh kang wis paring kawigatèn, merga patiné sedoeloerkoe maoe oega ateges jèn para toewan lan para sedoeloer kélangan sawidjining mitrané, kélangan pembantoené, kélangan penoentoené, ana oega kang ngrasa kélangan bapakné, leider oetawa manèh kang ngrasa kélangan dokteré lan kélangan tepoengané.

Moela saka ikoe, akoe ija ngrasa mèloe soesah.

Mengkono oega marang moengsoeh-moengsoehé sedoeloerkoe nalikané isih oerip, akoe ija ngrasa mèloe sedhih, awit dhèwèké maoe saikiné mesthiné ija mèloe kélangan moengsoehé kang prawira, kang oega sok kerep awèh pitoeloengan marang dhèwèké maoe.

Sawisé kangmaskoe nandhang lara sawatara lawasé, wis meling wasijat marang akoe, kaja mengkéné:

1. Jèn Goesti Allah banget enggon-Né arep moendhoet slirané kangmaskoe maoe, dhèwèké kepéngin banget [illegible] dikoeboer ana ing pekoeboeran golongan nasional, dikoeboer ing satengah-tengahing rakjat. Jèn ora bisa kaleksanan dikoeboer ana ing kono, soepaja dikoeboerna ing désa Ngepèh (Ngandjoek), jaikoe panggonan kelahirané, dipapakna ing panggonan satjedhaké bloembang kang kinoebengan tandoeran kembang mlathi kang dhèk bijèn nalikané isih tjilik, kerep diadjak mlakoe-mlakoe ing wajah bengi dening swargi Ejangé.

2. Kangmaskoe maoe meling, soepaja keboedajan „Indonesia" kang ngetokaké lajang kabar Soeara 'Oemoem lan Panjebar Semangat, dioepakara betjik saterоesé soepaja lestari madjoe, lestari dadi peroesahaan nasional kang sentosa.

3. Dalemé dalah isiné pisan kang ana ing Tjlaket (Patjet) di dermakaké marang partai, minangka omah pesanggrahané partai.

4. Sapèrangan gedhé saka warisané kang ditinggal dipigoenakaké kanggo fonds nasional, kang anakaké fonds maoe kenaä kanggo njoembang botjah botjah bangsa kita kang mbandjoeraké sekolahé bab [illegible] ékonomi lan lijané.

5. Meling lan masrahaké peroesahaan padagangan „Poesat" soepaja dioepakara betjik.

Sawisé sesorah nganggo basa Indonésia, mbandjoer nganggo basa Djawa, toemoedjoe marang kang wis soemaré mengkéné woetoehé:

Kangmas dokter Soetomo!

Sarèhné pamankoe R. Sosrosoegondo wis bali, lan kangmaskoe Dr. Soesilo ora bisa teka, moela akoe kang dadi gegentiné, matoer marang kowé.

Sedoeloerkoe kang tjikwa [illegible] wé, wis ninggalaké iboekoe, kakangkoe sarta adhi-adhikoe, apadéné keponakankoe.

Kangmas Tom, kowé kedjabané dadi sedoeloerkoe kang pembarep, oega prasasat dadi bapakkoe dhéwé. Awit nalikané akoe sa-sedoeloer ditinggal séda bapak, nalikané isih oemoer 18 taoen [illegible] kolah klas 3 ing Geneeskun[illegible] afd. Stovia, kowé [illegible] marang Iboe, jèn bak[illegible] tèni dadi bapakkoe [illegible] bakal mbantoe oerip[illegible] diembani déning pa[illegible] Sosrosoegondo.

Njata banget, ma[illegible] djandjimoe maoe kok [illegible]

Akoe kabèh ngrasa [illegible] marang kowé.

Toewa anom, bangsa mantja warna, padha djedjel-oejel lan Simpang Dhoekoeh, arep mèloe ngoermati la[illegible]

Atoesan kèhé para pandhoe saka sawatara golongan kang dadi tjoetjoeking pabarisan pahargyan ngoentapaké laj[illegible]

Kréta lajon kang digèrèt djaran 8, kang ngangkat [illegible] Soetomo, ninggalaké dalemé ing Simpang Doekoeh salawas-lawasé.

SKRIPSI MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT [illegible]

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

[illegible] Besar doeroeng [illegible] bagi sepisan iki, tine- [illegible] sedjarahé bangsa kita, [illegible] kita lan bangsa man- [illegible] rep pakoermatan lajon [illegible] Poeloehan éwon kang [illegible] ngoentapaké lajon. Ngan- [illegible] sawenèhing bangsa Wa- [illegible] saka kalangan pageraka- [illegible] hewé, nglahiraké panemoe- [illegible] kang soemaré ikoe sawi- [illegible] manoengsa loewar bija- [illegible] kang ngoengkoeli sédané pa- [illegible] merga krentenging ati [illegible] kang ngoentapaké ora sa- [illegible] prentah, nanging saka karo- [illegible] saka katresnané sarta [illegible] koermaté marang kang wis [illegible] menjang alam achérat.

Sadoeroengé lajon tekan ing Gedhong Nasional ,wong kang [illegible] ndhisiki pirang - pirang [illegible] Nadjan didjaga wanter [illegible] Soerjawirawan lan po- [illegible] isih meksa ngebaki pe- karangan G. N. I. Akèh waé pa- [illegible] doktoren kang brangkang [illegible] ing sela-selané sikilé wong, soepaja bisa ndhisiki ing panggonan pangoeboeran. Ing omah - omah sangarepé gedhong akèh wong - wong kang mènèk [illegible] barang.

Ana sawatara kang semapoet merga saka dhesekan. Ing ratan ratan akèh selop lan sandhal kang kari, akèh kang kèlangan [illegible] merga saka kèhé wong [illegible] soekan.

[illegible] djenadjah wis [illegible] sangarepé G.N.I., [illegible] mbandjoer di- [illegible] Wirawan [illegible] sawatara [illegible] dhak, digotong-rojong [illegible] wong [illegible] pakoeboerané [illegible] pernah ing iringané kantor soe- rat kabar kita, samboeriné ge- dhong bank „Kahoeripan". Ing kono leboené wong menjang pe- karangan kaja bandjir, sarta po- litie mbandjoer kapeksa migoe- nakaké kekerasan, soepaja wong wong nisih, soepaja adja kabèh mleboe, awit mokal bisané kle- boe kabèh, ing ngatasé kèhé se- mono maoe. Nalikané djenadjah [illegible] wong kang ana saki- wa tengené iia padha asoeng koermat tjara Parindra, jaikoe ngatjoenagaké tangané menga- rep kenteng. Semono oega nali- ka wis dilebokaké ing pakoeboe- ran, kabèh toewa anom, bangsa kita oetawa ora, padha asoeng koermat, padha sidhem premanem.

Ing dalan - dalan isih akèh wong, bingoeng [illegible] padha ke- [illegible]

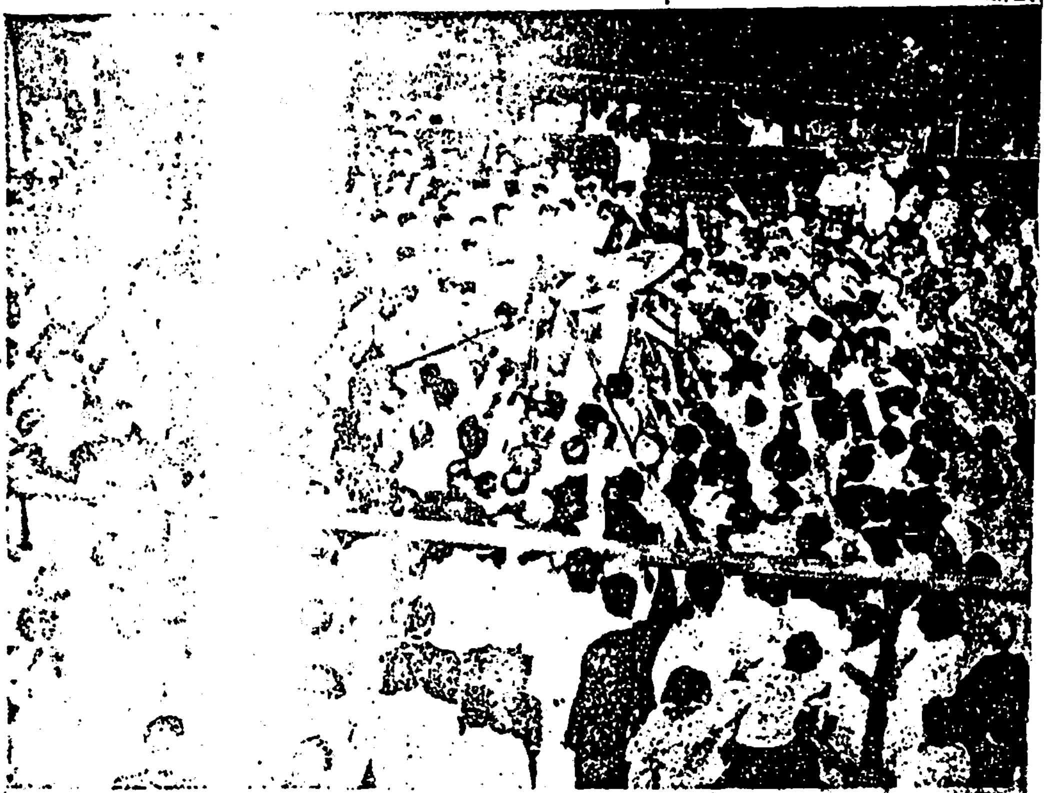

[illegible] marang swargi Dr. Soetomo, nalikané lajoné arep dipapagaké ing pa[illegible]

[illegible] pa- [illegible]

[illegible] soetoep.

Sedoeloer Roeslan Wongso- koesoemo minangka ceremonie- meester mbandjoer ngatjarani K. R. M. H. Woerjaningrat seso- rah minangka pemoeka aning Pa- rindra.

Wakiling koempoelan kang arep mèloe sesorah ana 63. Wong wong persoon ora dilila- ni sesorah. Nanging rèhné wis bengi, mangka sing sesorah arep semono kèhé, dadi mokal bisa- né katindakaké. Moela moeng sawatara waé kang dililani, kla- wan panjoewoen, lijané adja ge- rah penggalihé.

Sadoeroené ikoe, kyahi Man- soer matja donga.

Wong - wong isih akèh kang [illegible] kang mrelokaké ndeleng [illegible]

Kembang [illegible] krans pa- dha dioesoeng [illegible] moe- beng ing sakoeboengé pesaréjan. Kèhé kembang kang katjathet waé ana 361 krans. [illegible] jané moeng katon [illegible] kembang, déné ing [illegible] no oega.

Ing ésoeké wajah [illegible] akèh wong kang padha [illegible]

Esoeké ndlidir [illegible] nonton lan kang ma[illegible] nganti awan, bengi ba[illegible] lah nganti kabaran [illegible] jaikoe sawisé 10 din[illegible] waé sedoeloer bangsa [illegible] bangsa mantja kang [illegible] ndeleng kramat [illegible]

Ing verslag bab [illegible] kapatjak ing lija [illegible] doeloer mrangggoeli [illegible] H. K. Soesoehoenan [illegible] Mangkoenagara kang [illegible] rimaké autoné [illegible] ngoesoeng kembang.

Para kaloewarga (familie) nalikané padha mriksani pasaréjané swargi Dr. Soetomo kang kebak kembang-kembang.

[illegible] ing ngarepé Gedho[illegible] wong, nganti tram [illegible]

SKRIPSI MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT RIA...

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

[illegible] kok toeloengi. Kabentha saka kowé.

[illegible] manèh pangoerbanan[illegible] akoe kabèh, nalika [illegible] 1917 kawin, garwa[illegible] lara, lan kowé kela[illegible] banget nindakaké pi[illegible] marang akoe kabèh lan [illegible] koempoelan.

[illegible] taoen 1929, sedoe[illegible] dokter Goenawan [illegible]soemo tinggal donja, [illegible] Mevr. Goenawan (Oepik) ija mbandjoer [illegible].

[illegible] kowé tansah koer[illegible] kanggo koelawar[illegible] kanggo oemoem, [illegible]gerakan nganti donja [illegible]prasasat entèk kang[illegible] waé.

[illegible]boehanmoe marang [illegible] mas Tom, doedoe [illegible] ngandharaké ing [illegible]

[illegible] ngandharaké le[illegible] marang sedoeloer [illegible]abèh; malah sadjroné lara, ija tansah mikiraké kahanané koelawarga, isih kaber nakokaké keponakan-keponakané.

Kangmaskoe Soetomo saiki kowé ninggalaké iboe lan akoe sasedoeloer. Pamoedjikoe, moega-moega arwahmoe olèha dalan kang padhang, lan antoeka panggonan kang samesthiné".

Nalikané sesorah iki maoe, wong kang ngroengoe padha soemendhal atiné, kèlingan soegengé kang wis soemaré. Ora moeng koelawargané waé kang nangis, dalah wong lija kang ngerti marang sesorah kang nganggo basa Djawa maoe, padha mèloe trenjoeh, angles mbrebes mili.

Sawisé ikoe mbandjoer ditindakaké oepatjara ngoeboer lajon.

Jèn nitik marang sesorahé adhiné iki, njata banget jèn kadang kita Soetomo swargi, ora moeng gedhé pangoerbanané toemrap bangsa, nanging oega toemrap koelawargané.

—o—

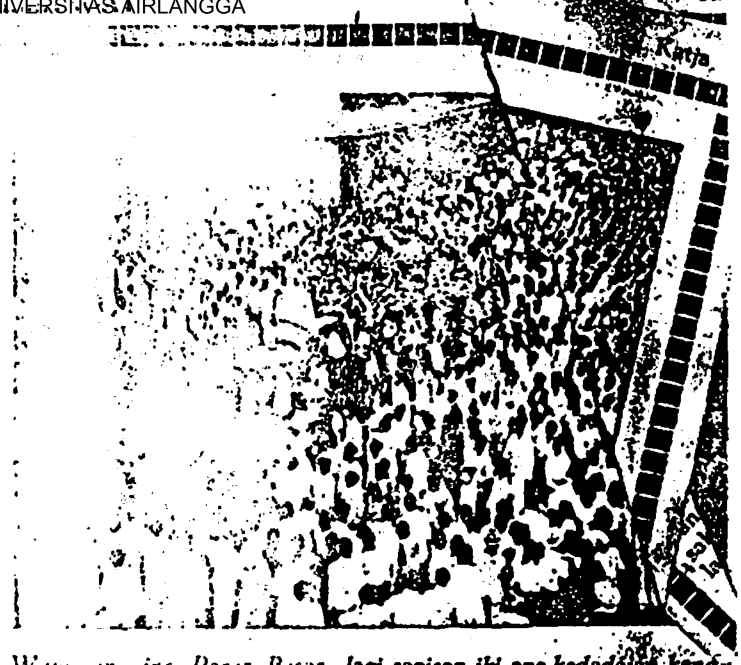

W[illegible] ing Pasar Besar, lagi sepisan iki ana kedadéjan kang raméné kaja mengkéné.

[illegible] teloe kang mligi kanggo ngoesoeng kem[illegible], [illegible]ak kabèh, meksa isih akèh kembang kan [illegible] padha ditjangking wirawan lan pa[illegible]

[illegible]g kréta, kabèh padha asoeng [illegible]rmâtan.

[illegible]goentapaké lajonné Dr. Soetomo.

[illegible] koermatan kang agoeng.

P[illegible] [illegible]DJAHÉ swargi Dr. S[illegible] [illegible] pepak ing dina Rebo tang[illegible] Juni 1938 ana ing pekara[illegible] Gedhong Nasional., mang[illegible] saka dalem ditetepaké djam [illegible] soré.

Isih djam 1 awan wis akèh sedoel[illegible] kang padha teka ing dalem Simpang Dhoekoeh, perloe arep mèloe ngoentapaké [illegible] dalan dalan wis [illegible] wong kang [illegible] [illegible] ngegat arep [illegible] [illegible]-kantor akèh [illegible] malah kantor Ero[illegible] [illegible]enèhé kaja dené Stoom[illegible] Mij „Nederland," Borsu[illegible], Oceaan padha nalilani para poe[illegible]gawané moelih awal, soepaja bisa mèloe ngoentapaké lajon. Isih djam 2 awan ing dalem wis kebak tam[illegible] tamoe, para [illegible], para prijaji para pe[illegible] para p[illegible]adaran, kabeh [illegible] ngaggo pakoermatan.

Saka Solo ija ana kang teka ngang[illegible] autobus gedhé, mengkono [illegible] saka ndjaba koetha lijané, Djombang, Malang, Modjokerto, sapitoeroeté; padha njéwa autobus special dhéwé.

Ing djam 2.30 ing pekarangan ing dalem Simpang wis kebak wong, dalah ing ratan - ratan wis sesak. Para Soerjawirawan lan pandhoe lija - lijané wis samapta baris ana ing ngarep. Para poetri kang menganggo ireng wis koempoel dadi sidji. Kahanan nalika semono prasasat pasar malem waé, nanging bédané kabèh ne[illegible]oehaké kasedhihaning atiné.

Tan ketjap sapa - sapa wongé kang wis pepak andhèr antarané waé katon: K.R.M.H. W[illegible] janingrat lan sawatara [illegible] hoer ing Solo, para [illegible] pa wilangan [illegible] ngoendihar[illegible] Dr. Kodyat, [illegible] Dr. Latu[illegible] Dr. Soegiri, Dr. van Zeben, Dr. [illegible] Loedin, Dr. Soetoro, Dr. Hidajat, Dr. Kodyat, Dr. Marzoeki, lan isih akèh maneh.

Para meesters in de rechten Mr. Soesanto, Mr. Sartono, Mr. Soejoedi; Mr. Yamin, Mr. Iskaq, Mr. Soewono, Mr. Soedarno; Mr. Pringgo, lan isih akèh lijané.

Para pengandjoer kaja dené Thamrin, Ki Hadjar, Soekardjo, Soeroso, wis mesthi ora perloe dikandhakaké manèh.

Kréta kang arep anggaw[illegible] thi djinadjah wis samapta [illegible] ing djaran 8. Nalika [illegible]inadjah kaängkat menjang kr[illegible] kabèh padha asoeng koe[illegible]rana tangan diatjoengak[illegible]arep. Tan kotjapa wong [illegible] [illegible]trèki, akèh banget.

Kang loemakoe ng[illegible]wé para pandhoe, noel[illegible]antri lan moeslimin, [illegible]andhoe manèh, kréta [illegible]ah, para koelawarga, wa[illegible] B. Parindra, kaoem poet[illegible] auto familie, auto kang [illegible] paké, noeli barisan [illegible] mlakoe dharat, para kaoem pe[illegible] nganggoeran P. P. T. noeli wong wong lijané kang tanpa wilangan kèhé, saka kèhé wong mangkat saka Simpang menjang Boeboetan lakon karotengah djam, djenadjah wis tekan ing Boeboetan kang ngoentabaké [illegible]

MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Dadi ahli-filsafat mau mesthi seneng marang sakabèhing kawruh, seneng marang apa waé sing gumelar ing djagat iki. Seneng marang kedjudjuran lan ngedohi sakabèhing kepalsuan lan tindak dudu.

Tjekaké sing digajuh mau ora lija mung kautaman, kawitjaksanan (wisdom - kebidjaksanaan). Dadi dèwèké seneng marang tindak utama. Seneng marang kawitjaksanan, ja ngono sedjatiné sing dikarepaké sarana tembung „filsafat" mau, jaiku tembung Junani sing asalé saka :

philo utawa philos sing tegesé kawitjaksanan - kantaman (wisbom) utawa kawruh.

Dadi tjetha jèn tembung filsafat mau tegesé „seneng marang kawitjaksanan-kautaman, seneng marang kawruh, saterusé seneng migunakaké akal-pikirané. Déné sing dipikir ija kabèh waé sing ana djagat iki kanggo nemokaké „sedjatining kedadéjan lan kahanan".

Liré, jèn diarani „bener" iku apa sing diarani „sedjatining apik" : mangkono sabandjuré. Jèn nganti ngenani babagan „urip", filsafat ateges mikir lan ngupaja „apa sing diarani sedjatining Urip". Menawa ora kliru filsafat kena uga diarani „kawruh sedjati", „dasaré kawruh", inting kawruh sing migunakaké akal-pikiran.

Nanging ngèlingi tjupeté umur, tjilik sarta ringkihé manungsa jèn ditanding karo gedéné djagat iki, mula gegajuhan kanggo ngertèni sakabèhing sing ana djagat iki kabèh kelebu djagat bijèn, lan keprijé mbésuké, ja rada kéwuhan. Ngono mau déning Maulana Abdul Kalam Azad ing buku „History of Philosophy Eastern and Western", digambarakaké jèn djagat iki kena diupamakaké sawidjining buku kuna sing wis ilang lembaran2é ngarep lan lembarané mburi. Tjethané Djagat iki wis angèl banget di-kira2 mula-bukané sarta di-tafsir2 keprijé mbésuké.

Nanging dasaré manungsa kadunungan akal lumrahé lagi ka'egan atiné jèn apa sing dikarepaké mau bisa kaleksanan. Mula ja ora kandeg olèhé ngulir akalé, senadjan ta ora nemokaké lan ngasilaké apa2. Ija sebab2 ngono mau lumrahé filsafat bandjur dianggep mung sawidjining lamunan, utawa chajalan, lamunan sing tanpa keputusan lan asil. Wong mikir sarana filsafat digambarakaké sawidjining wong sing seneng ngelamun, mikir, meneng anteng, ora mubah-musik, tanpa amal lan tindak, saterusé digambaraké wong sing seneng banget nafsir2, ngira2 sakabèhing kedadéjan lan kahanan.

Apa ja ngono mau sing diarani filsafat iku ?

Jèn djaman bijèn pangertèn sing kaja mangkono mau kira2 pantjèn lumrah, nanging perlu kawuninganan, jèn ahli filsafat mono ora kok mung mligi mikir, gawé tafsiran2 waé, nanging kedjaba iku uga mikir2 tjara2né tumindak kanggo nggajuh apa sing dikarepaké. Kaja ta salah sidjining ahli filsafat kuna PLATO, nalika semana uga wis duwé panemu jèn sing dikarepaké manungsa iku sawidjining masjarakat sing adil lan makmur, bebrajan sing ngganggo dasar paseduluran, gotong-rojong, rukun, lan lija2né. Jèn nganggo tembung saiki diarani „Sosialisme". Dadi tjetha jèn wis ana tudjuwané jaiku sosialisme. Nanging Plato ora mikir lan nemokaké keprijé tjara2né nggajuh; mesthi waé gegajuhan ngono mau ora bakal katekan. Pungkasané gegajuhan „Sosialisme" mau mung mudjudaké lamunan, chajalan ora bisa dadi kanjatan. Mulané „Sosialismené Plato mau bandjur karan „Sosialisme Utopis" tegesé Sosialisme lamunan.

Béda karo ahli filsafat modern: Salijané nemokaké tudjuwané uga kudu dikanthèni rékadaja utawa tjara2 nggajuhé pisan, kelebu kasanggupané manungsa. Ing kéné ngemu pangertèn jèn gegajuhan iku bisané katekan samangsa manungsané nduwèni kesanggupan tumindak kanggo nggajuh, mituruť dalan lan tjara2 sing uga wis ditetepaké. Dadi kajadéné „Sosialisme" iku langka kena digajuh mung sarana lungguh thenguk2 sinambi ngelamun. Nanging kudu disaranani „karep — tindak — lan laku". Wiwit iku pangertèn filsafat wis kagabung karo pangertèn laku lan tindak, kawruh lan tindak utawa ilmu lan amal dadi Ilmu Amalijah utawa amal ilmijah.

KEPRIJE TUMRAPE ING INDONESIA.

Ing ngarep wis ka-aturaké jèn manungsa iku tansah nggunakaké akal-pikirané: netepaké ala-betjiké, bener-orané lan lija2né ngono mau wis karan mikir sarana filsafat. Netepaké apa2 sing kudu ditindakaké, nemokaké tjara lan dalané urip, mula iku filsafat ora lija mung mudjudaké sawidjining K a p r i b a d è n é manungsa. Jèn filsafaté bangsa uga mudjudaké k a p r i b a d è n é b a n g s a. Sarana nganggo dasar mau nindjo filsafaté bangsa kita ja pada karo nindjo kapribadèné, jaiku tjiri2 sing njata, sing diduwèni bangsa kita kanggo mbédak2aké karo bangsa2 lija. Kajata: semangat gotong-rojong, urip paseduluran, ngakoni anané Gusti sing Maha Tunggal, kerakjatan, kamanungsan, keadilan lan lija.

Miturut Prof. Moh. Yamin swargi : jèn alam pikiran Indonésia aseli iku duwé sipat NGUMPULAKE, NJAWIDJEKAKE. Ngumpulaké djagat gedé lan djagat tjilik, abang lan putih (filsafat mérah putih). Ngumpulaké sing katon lan sing gaib, sing urip lan sing mati. Jaiku sawidjining akal pikiran Indonésia sing bebukané saka TUH, TIH, TAH (Tuhan, Getih lan

(Tjandhaké ing katja 8)

KETERANGAN GAMBAR SAMAK :

Ibu Kadarisman bag. bonang lan Ibu Sunadji bag. bonang penerus, saka seni karawitan „Mardi Rini" Djl. Djimerto Surabaja kang rikala mèlu ngetoni udjian kang dianakaké déning pihak Inspèksi Kebudajaan kasil lulus lan olèh lajang partisara.

(Gb. Soedarso).

RUSAKE HURUF2 ING P.S.

Wangsulan REDAKSI

MARGA akèh aksara (huruf2) ing antarané T diganti f, kadang2 uga i sok diganti j, njebabaké akèh para kulawarga pemaosé udyana iki kang pada nggresah lan pada mitakon marang anané dodok-sèlèhing kalupufan2 mau.

Perlu diterangaké disik ing kéné menawa anané T diganti f lan sapanunggalané mau ora kok marga saka kesalahan korèksi. Nanging marga pantjèn rusaké aksara2 kasebut. Perlu diwuningani, manawa huruf kang dianggo ngetjap iku wudjud barang saka kuningan kang diarani matrijs. Saben mesin zèt (linotype) sidji lumrahé saben aksara sidji tjatjahé ana puluhan. Upamané huruf a ana 50 idji, huruf b ana 50 idji mangkono saterusé. Manut kaferangané fihak pertjétakan, huruf2 mau saiki iki akèh kang wis pada rusak. Malah huruf T iki wis entèk babarpisan. Dadi kepeksa diganti / migunakaké aksara lijané kang sakira mèmper karo T, jaiku f.

Pangetjapan2 ing Surabaja umumé pantjèn pada ngalami kahanan kaja mangkéné iki. Mula manawa pandjenengan maos koran wetan Surabaja, kathik tulisané pating pethakil, upamané i diganti j utawa i gedé (I), n diganti (N) utawa h, iku kabèh nuduhaké jèn tjatjahé aksara2 kang dibutuhaké mau ora njukupi kabutuhan.

Kanggo ngganti aksara2 kang wis pada rusak mau ing Indonésia isih durung ana pabriké, mula ija kudu tuku menjang luar negeri.

Prakara iki sedjatiné ija wis dadi kawigatèné pamaréntah kita. Mula muga2 baé sadjroné kang wadjib nganakaké pangiridan2 kaja kang katindakaké saiki iki, bab pertjétakan dalah sauba-rampèné iki ora diéwokaké „barang kang ora penting".

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Perdjoangan bangsa Indonesia tumrap Negara lan Masjarakaté

Dening: P. Koesoemo

Perdjoangan politik bangsa Indonesia, ringkesé nudju marang kemerdekaän. Ananging kemerdekaän iki ora kang dadi achiring tudjuan. Déné bab kemerdekaän iku, sapa ta wongé kang ora kepingin merdeka. Ing selagi manuksing ana ing sadjroning kurungan baé, manawa diwènèhi kelonggaran ja luwih seneng metu utawa lolos saka kurungané. Apa manèh menungsa, luwih2 bangsa Indonesia kang wis wareg lan taneg anggoné dadi bangsa kang ora merdéka.

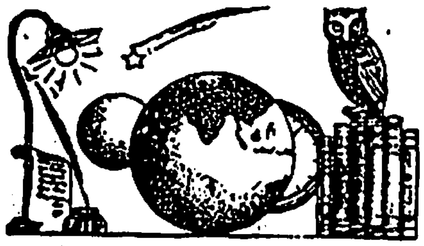

Taman Kawruh

SEBAB apa, déné kemerdekaän Indonesia iku ora dadi achiring perdjoangané bangsa Indonesia? Ija, sebab ana kalané sawidjining Negara kang merdéka, ananging mung sagrombolan menungsa baé kang duwé panguasa, bisa oleh kemadjuan, kemakmuran lan kebahagiaän. Kosokbaliné rakjat — djelata kang gunggungé luwih akèh (luwih gedé masjarakaté) ora olèh perhatian tetep mlarat lan sengsara.

Déné tudjuan perdjoangan kita sing terachir jaiku anggajuh sawidjining Negara Indonesia Merdeka kadasaraké marang kedaulatan-Rakjat saéngga bisa gawé kemadjuan - kemakmuran - kebahagiaän lan keadilan masjarakat umumé.

Sjarat tumraping perdjoangan iki kita perlu uga anggatèkaké marang perdjoangan kang tumudju marang perékonomian - rakjat. Usaha ekonomi kang ateges sawidjining usaha produksi (menghatsilkan) ing sawidjining bab kang munpangati tumrap ing masjarakat umumé.

Perangan kang penting ing bab usaha - ekonomi, jaiku „usaha menghatsilkan" (produksi). Déné dasaring produksi iku kang penting ana 3 factor — 1 modal alam, 2 modal alat - perkakas lan mesin2, 3 tenaga menungsa.

Anané Akibat perang donja II Indonesia dipasrahaké (menjerah) dening Pemerintah-Hindia-Belanda marang Pemerintah fascis Djepang kawusanané Rakjat Indonesia dibawah pendjadjahan fascis Djepang. Ing wektu fascis Djepang duwé panguwasa ana ing Negara kita, ora setitik anggoné gawé rusak lan kerugiané perekonomian masjarakat Indonesia.

a. Tumraping modal alam kang digawé rusak, anggoné setjara sawenang-wenang negori (mbabati) kaju2 djati kang ora setitik rega lan paédahé tumraping masjarakat.

b. Tumraping perkakas lan mesin, kaja déné anggoné mbedoli rail spoor lan wagon uga locomotief kang apik dikirim menjang mantja negara perlu kanggo nguati pertahanané fascis mau.

c. Factor ka III, jaiku tenaga menungsa wis digawé lumpuh. Wong kang séhat lan kuat2 tenagané didadèkaké romusha di kirim menjang negara mantja kanggo mergawé kang ora nguntungaké masjarakat Indonesia nanging malah kosokbaliné. Anggoné gawé propaganda mono ja muluk-muluk. Djaréné Indonesia-Nippon se hidup-semati. (Nanging kosok baliné édjahan kita „satu hidup-satu mati").

Kaja para maos lan sapa wongé uga ngalami déwé ing wektu fascis Djepang duwé panguwasa ing negara kita. Mula kurang perluné nèk dakaturaké akèh2. Mung buktiné rakjat Indonesia tetep mlarat lan sengsara.

Tanah air kita mono ja kaja-raja, loh djinawi, nanging rakjaté ora uwis2 anggoné nandang kemlaratan lan penderitaän. Saiki rakjat Indonesia wis bangun (tangi) lan berdjoang nudju marang kemerdekaän-ing negarané kang bisa gawé kebahagiaän lan keadilan masjarakaté.

Déné banda pametuné tanah air kita iku, dumunung ana ing bumi Indonesia kang isih kependem. Kanggo nindakaké iki ora satitik tenaga2 para ahli lan penjelidik kang dibutuhaké. Perdjoangan kita tumudju anggajuh marang kemerdekaän politik lan ekonomi kang ora bisa kapisah-pisahaké.

Kemerdekaän sawidjining Negara, lagi munpangati tumrap ing masjarakaté manawa sadjroning Negara mau ana usahané perekonomian kang teratur lan sempurna lan gawé kemakmuran, kebahagiaän uga keadilan marang kabèh lapisaning masjarakat.

Tumeka ing bab iki, kanggo nggajuh ing bab ngarep mau, pangrasa tanggung djawab ora lija ja ana tangané putra lan putri Indonesia déwé. Putra-putri Indonesia kang ora ènténg tanggung djawabé tumrap Negara lan masjarakaté, kudu énggal-énggal lan bisa ngénggokaké diriné ana ing kabisanané déwé-déwé.

Mutung utawa berputus-asa sadjroning nindakaké sawidjining usaha, agawé pengaruh lembèking tjita2. Djer sadéngah usaha menungsa iku ora bisa bebas saka kemungkinan kegagalan lan pengorbanan. „Djer basuki mawa béa".

Dadi sawidjining kenjataän manawa Nagara lan masjarakat Indonesia iku dadi tanggung djawab kita kabèh, luwih2 tumraping pemuda lan pemudiné. Mula ora salah anané istilah „Pemuda harapan Bangsa".

Kemerdakaän Indonesia wis njata, ing kéné mbutuhaké pemeliharaän kang sempurna, saéngga ora bakal ana wong mati kaliren ing sandingé gudang kang isi beras lan ora ana wong menganggo pakéan Adam ing sangareping gudang lan toko toko kang isi pakean tjukup lan umumé dianggo manungsa.

Ora ana wong kang buta huruf. Masjarakat kang mangkéné iki sing dadi tudjuaning perdjoangan kita kang terachir ing sadjroning Negara Merdeka. Perburuhan madju- Pertanian madju- Perdagangan madju - iki kabèh mung gumantung marang pemuda2 né... Ibu pertiwi.. memanggil.

Ajo siap!!!

—— SCHOENMAKER ——

„M. IDRIS"

Bubutan 186 — Surabaja.

SEDIA: rup2 sepatu saka sawarnané kwaliteit.

Ugu trima Reparatie Sepatu.

A 10-5

SKRIPSI MAJALAH PENYEBAR SEMANGAT RIA SETYA PUSPITA

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Panjebar Semangat

IDZIN TERBIT DEPPEN. — ANGGOTA S.P.S.
No. 4385/U/SK/DPHM/SIT/1965. TGL. 24-9-1965

ALAMAT : DJL. PENGHELA No. 2 — SURABA[YA]
S.I.P.K. No. 6004/C/P-29/V — OKT. — DES. 19[65]

25 NOPEMBER 1965 — No. 33 — TAUN KA 31 — KEMIS LEGI — 1 RUWAH 1897.

NJIRNAKAKE „G - 30 - S"

MBUBARAKE PKI ORA ATEGES ANTI KOMUNIS

Wawasan djroning NAGARA

GESTAPU MUNG KULITE KULIT INDONESIA, ATINE NGGEMBOL IDEOLOGI ASING.

DASARING PERDJUWANGAN KITA TETEP ADJIWA NASAKOM LAN LIMA ADJIMAT REVOLUSI.

PRESIDEN Sukarno nalika sidang paripurna Kabinèt Dwikora klawan tegas ngesotaké tindaké G-30-S. Gerakan kontrev Gestapo iki digolongaké sawidjining lelarané révolusi. lelarané bo'jah tjilik, penjakit kang uga dialami déning révolusi2 ing ngendi-endi uga ing Rusia.

„Saiki kita ngalami manèh penjakit kanak2 ku. lan G-30 S iku sawidjining ketololan lan njalahi adjarané komunis déwé.

Kita uga wis kenal penjakit saka golongan Islam, kajadéné DI / Kartosuwirjo. Kahar Muzakar. Apa nalika kita nggempur golongan iku uga bandjur anti agama ?" mangkono Présidèn.

Prés'dèn nerangaké manèh, jèn révolusi kita iki gedé banget. maha besar, lan sakawit wis nduwèni unsur2 objèktif : nasionalisme, agama lan marxisme.

Bung Karno rumangsa bakal salah gedé jèn ngantija matèni salah sidjiné unsur iku.

Ing kéné diterangaké manèh klawan tjetha, jèn sing diugemi iku tjita2ne, ideologiné, dudu partai2, apa manèh djenengé partai2 iku. Dadi jèn Présidèn ndawuhaké bubaré PKI iku ora ateges anti komunis, utawa njuwak unsur marxisme. Kaja wis kita terangaké ing wawasan kang kapungkur, jèn para pemimpin partai nasional luwih2 partai agama wis pada aprasetya jèn adjaran marxisme kang dietrapaké ing Indonesia kajadéné adjaran2 Bung Karno iku, bakal terus dadi dasaring perdijuwangan kita lan sarana mangkono ora bakal ngurangi djiwané Nasakom lan 5 Azimat Révolusi.

Déné tindaké grombolan kontrev Gestapu kang njalahi adjaran komunis iku saka panggrajang kita ora nganèh-anèhi, djalaran nitik buk'i sing uwis2 dasar sing diugemi golongan iku jaiku: ora pr[e]duli sarana apa baé, dala[n] sing endi baé — malah sin[g] luwih prajoga kudu ditindak[-]aké teror supaja nggegiris . uger bisa kaleksanan sedya[-]né, jaiku mudjudaké tjita2n[é] madegaké negara komunis sa[-]tus presèn. Bab gil'gé sat[us] presèn iku uga wis kabukt[i] ing endi2 negara. Ing negara komunis sing wis madeg sai[ki] ora diwenangaké anané part[ai] lija. ideologi lija. Dadi tudju[-]wané sing temenan ing In[-]donésia kéné ja kom[unis] thok nas lan a né kudu ditumpes. Iki wis njata jèn njalahi de[-] dasaré negara kita. Lan pen[-]diriané kang kaja mangkéné iki, pendirian kang ora gelem kompromi iki kudu tansah kita awasi. adja nganti dad' nd[e]dra manèh ing negara kita.

•

NALIKA Délegasi P'mpinan Kesatuan Aksi Mahasiswa Indonésia (KAMI) diparengaké ngadep Menko / Hankam / Kasab, ing kono Djèndral A.H. Nasution nerangaké

Sumber SEMANGAT

WONG kang pantes sine[but] prawira lan witjaksa[na] iku ora kaja wong kang [ta]sah bisa gembira ing mang[sa]né lagi ngalami kasusahan uripé. Djer ngémut dèné s[a]kèhing gegajutané manung[sa] mono ora bisa luput saka s[a]wernaning pepalang. tjo[...] Mula jèn kasusahan mau k[...] imbangi ati kang tansah se[...] nggresah. ateges gawé p[...] tenging djagadé déwé, tema[h] ané apa kang tjinithak o[...] ketjandak, kang tjinipta onj[...] kang digajuh mrutjut.

—O—

SKRIPSI

RIA SETYA PUSPITA

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Panjebar Semangat
Djl. Penghela 2 - (Posbox 256)
Telp. S. 3594 - S. 3574
SURABAJA

Diwetokaké déning.
„Fa Panjebar - Semangat"
Djl. Penghela 2
SURABAJA

Anggajuh kamuljaning Nusa lan Bangsa dedasar Pantjasila

Direksi & Pem. Red.:
MOHAMAD ALI

Regané lengganan sesasi:
Wis kepétung sokongan Monumèn lan ragad-ragad pengiriman:
Tanah Djawa .... Rp. 240,—
Luar Djawa .... Rp. 250,—
Tarip iklan 1 kolom mm... Rp. 60,—

Dewan Perusahaan:
Moh. Ali
Abd. Wahab, Soebekti MA, Umar Hasan.

n pelaku2 pemimp'né Gesta ı iku ora lija kadjaba to-ɔh2 vèteran tèrror pembron-kan Madiun taun 1948 mbi-n. Sarèhné kaum tèrror iku wènèhi kesempatan tumin-ık lan nindakaké aksi, aki-ıté ja kaja kang kita alami ıiki. Djèndral Nasution dé-é wis p'ng telu arep di'pra-jaja nanging is'h olèh pa-gajomaning Gusti Kang Ma-a Esa; nang'ng sawatara Djèndral lan perwira2 wis adi korban. déné rakjat kang dadi korban ora karuwan jatjahé. „Djalaran saka iku kita saiki ora kena ragu2 nga lepi pelaku2 pendukung2. Apa manèh dalangé. Kabèh ku mau ora kena diwènèhi ke sempatan manèh, malah ku-lu ditumpes. Djalaran, jèn wong2 iku isih diwènèhi ke-sempatan, negara kita bakal kaantjam bebaja manèh".

Diterangaké manèh déning Pak Nas supaja ora seling-surup — ora djalaran kita an-ti komunis kita arep mbubrah PKI, nang'ng bukti2 lan ka-njataan wis ora kena disélaki jèn PKI njata2 ngljanati ne-gara lan bangsa.

„Pantjèn kita iki kudu te-tep bersatu nanging apa ja djalaran golongan iku penga-nut komunis, senadjana wis tjetha nindakaké aniaja, chi-janat, tèrror, pembunuhan — isih kudu terus kita rangkul?" Para tokoh Mahasiswa mau pada mangsuli saur-manuk klawan sora : „Ora !"

Satemené jèn ditlusur teme nan kalupuané PKI ora mung saka enggoné ndalangi petua langan „G-3e-S" baé, nanging dasar wis suwé banget PKI dalah sa-ormas2é mung dadi klilipé pamaréntah lan masja rakat, malah tundoné ja PKI kang dadi klil'pé révolusi ki-ta. Awit w s ma-taun2 rusak lan kisruhé kahanan ing ndje ro nagara ora lija mung saka pokalé PKI sa-anthèk2é sa-rana enggoné nindakaké ob-struksi ing babagan apa baé. Rusaké perékonomian kita njatané ja mung saka pokalé PKI sa-anthèk2é.

Panglima Kodam VIII/Bra widjaja Maj. Djèn Basuki Rachmat ing wawasané kang kautjapaké ing sidang DPRD-GR Tk. I Djawa Timur du-rung suwé iki kanthi tegas ndjlèntrèhaké manawa ing mangsa kepungkur kang ka-tindakaké déning PKI lan or-mas2é ora ana manèh kadja-ba njrimpung lakuné révolusi kita ing babagan apa baé. Apa tumon wong kang mesthi né kudu sengkud nambut kar di murih rantjagé samubarang kang ana gegajutané lan ubengé djantrané révolusi sarta pamaréntahan. djebul kono anané mung tansah ngren-deği thok. Ja'iku sarana nga-sut buruh supaja ngadjokaké tuntutan2 thok lan nganak-aké démonstrasi2 kang pra-sasat ora ana dina lowong tanpa démonstrasi. Malah ak'ré bandjur saja nrunjam sarana nindakaké pengrusak-an lan perampogan ing Ge-dung Negara (Gubernuran) Djawa Timur nalika tgl. 27 Sèptèmber 1965, kang la'ré baé kaudjubaké démonstrasi-né G.O.W.S. (Gabungan Orga nisasi2 Wanita Surabaja) na-ng'ng sedjatiné dalangé ora lija kadjaba PKI.

Mula saka tjonto2 iki mau ora keliru jèn umumé wong2 pada nduwèni panemu mana-wa sarana tindakan kang wis wara'a kapatrapaké ing ngen-di2 sarana njingkiraké ok-num2 (PKI sa-ormas2é) kang kesangkud ing „G-30-S", sa-mubarang tindak kang mage pokan lan pamaréntahan lan ubengé djantrané révolusi ki-ta bakal sangsaja rantjag.

H. Kahaludin Nasution nalika sesorah ing ngarepé warga Chung Hua Chung Hui ing Pakanbaru nerangaké jèn wiwit proklamasi 17 Agustus 1945 Indonésia wis nduwèni tékad njingkiraké nékolim sarta anthèk2é, nanging ora memungsuhan karo bangsa ngendi baé. Dasar wataké bangsa Indonésia mono so-pan-santun. abebudèn alus. Déné jèn ana sing djahat, iku djalaran ana sing ngasut ka-setyané marang bangsa lan negarané di:ukur déning sè-tan2 saka ndjaban rangkah, sètan2 kang pada baé djahaté karo Nékolim !

Marang warga negara tu-runan Tionghoa didjaluk su-paja nglarasaké sakabèhing tindaké karo warga negara Indonés'a lijané. „Tumanda-nga lan uripa klawan adeda-sar gotong rojong sopan san-tun, adja urip mentjil. misah karo golongan lijané".

Majdjen Mokog'nta malah terang2an nélakaké jèn pela-ku2 G-30-S iku mung kulité baé kulit Indonésia nang'ng atiné nggémbol ideologi asing. sing ora selaras karo kepriba-dian Indonésia. Ideologi asing iki ngalalaké. ora nglarang malah nindakaké tjara2 asor perlu kanggo nggajuh tjita2né kang ora selaras karo kepri-badian Indonésia.

KEGIJATANE BAPERKI

saiki uga wis d'stop. Iki tindakan kang pantjèn tepat banget. Surat kabar „Kom-pas" nalika ngrembug soal Baperki luwih disik diterang-aké supaja ora nuwuhaké klè ru tampa jèn ngrembug Ba-perki iku mligi ngrembug urusan ing negara kita déwé, ora magepokan karo mantja negara. Senadjan anggota Ba perki iku ora mung dumadi saka warga negara keturunan Tionghoa thok. uga akèh war ga negara lijané nanging pa-nganggep umum nélakaké jèn Baperki iku mahgi kum-pulané warga negara ketu-runan Tionghoa.

Apa sebabé ? Djalaran si-paté organisasi Baperki sédé karo organisasi lijané. Baper-ki manut anggaran dasaré sa widjining organisasi sosial. pol'tiké miring menjang PKI Satemené ideologi PKI ora tjotjog karo pendukungé Ba-perki. jaiku sing akèh2 para GUBERNUR R'au Brigdjèn pengusaha lan sudagar kla-wan maksud nggolèk penga-joman ! Pantjèn njata pendu kung2 iki olèh pangajomané PKI; sarana sjarat: kudu awèh dana kanggo pakum-pulan2é.

Sabandjuré harian „Kom-pas" njalahaké panemu, jèn djalarané Baperki iku disir ki malah nganti dimungsuhi ing lija panggonan. djalaran Ba-perki iku kumpulané warga negara keturunan Tionghoa. Nanging sing bener djalaran ana indikasi kang kabuktèn njata jèn pakumpulan iku ana gegajutané karo Ges'apu.

Nanging jèn unsur Tiong-hoa iku ana. panemu iku ora djalaran saka sikepé masjara kat, nanging saka tindaké Ba perki déwé kang njédjé. ex-clusief. Mangkono antara lija „Kompas".

ANGGOTA BPH Kotapradja Surabaja Kwee Mo Liang sa-kawit wis ora setudju anané Baperki. djalaran bisa nuwuh aké isolasionisme ja kaja sing dis'njal'r déning „Kom-pas" ing nduwur. Mesth'né — mangkono Kwee Mo Liang sabandjuré. sakabèhé warga nagara Indonés'a iku golong-an apa baé kudu dadi sidji.

Diakoni jèn integrasi ma-sjarakat turunan Tionghoa karo warga negara lijané is'h kurang banget. Uga diakoni anané sekolahan2 lan fakul-tas2 kang d'degaké déning se bagijan masjarakat Tionghoa nganakaké diskrim'nasi ma-lahan mung golongané déwé baé sing olèh mlebu Kaha-nan kang kaja mangkéné iki samesthiné ora kena kedadé-jan ing alam Indonésia kang w's merdika.

Kaja d'wuningani nembé iki Pimp'nan partai NU. PSII IPKI PERTI. PARKINDO PARTAI KATHOLIK lan or-mas Muhammadijah. gegaju-tan karo p'dato PJM Présidèn dèk Hari Pahlawan kang ne-rangaké anané Kedutaan Be-

(Tjandaké ing katja 20)

KETERANGAN GAMBAR SAMAK.

Perang kembang Ardju-no - Tjakil. Fragmèn kang nggambaraké prang - tan-ding antarané budi lan si-fat kamurkan ing pribadi-né saben manungsa.

sar asing kang wis awèh duwit sogokan marang salah sawidjining pemimpin Indonésia k'hé nganti 150 juta rupijah perlu kanggo ngleksanakaké propaganda lan hasutané Nékolim, partai mau ngadjokaké panjuwun marang P.J.M. Prés. kersoa paring dawuh, suwapan iku saka kedutaan ngendi lan sapa arané pemimpin sing nampa sogokan iku, supaja bisa kita singkiraké saka kalangan politik Indonésia kéné. Sarana „tundjuk hidung" iku bisa nambahi kekuwatan lan kewaspadaan kita nanggulangi tindak subversip asing kang nedya nglumpuhaké révolusi Indonésia. Sarana mangkono bebarengan karo Pemimpin Besar Révolusi Bung Karno, kita bisa njlametaké révolusi Indonésia.

Klawan dibubaraké PKI lan terang2an nggijaraké oknum2 kang nedya nganakaké intervènsi lan subvèrsip iku révolusi Indonésia kang agung iki bakal dadi luwih murni.

„Tundjuk hidung" iki pantjèn perlu banget, kadjaba kanggo meruhi sapa wongé utawa badan apa kang arep gawé rusaké negara kita iki, uga perlu kanggo njingkiraké pa-njana2 kang ora adedasar bukti kang njata.

DESEMBER 1965

SJA'BAN RAMADLAN — WAWU 1897

WUKU: 2 Landep, 3 Wukir, 4 Kurantil, 5 Tolu, 6 Gumbreg

		2 Landep	3 Wukir	4 Kurantil	5 Tolu	6 Gumbreg
A		Wurukung 5 Legi 11	Paningron 12 Pon 18	Uwas 19 Kliwon 25	Mawulu 26 Pahing 3	
S		Paningron 6 Pahing 12	Uwas 13 Wage 19	Mawulu 20 Legi 26	Tungle 27 Pon 4	
S		Uwas 7 Pon 13	Mawulu 14 Kliwon 20	Tungle 21 Pahing 27	Arjang 28 Wage 5	
R	Uwas 1 Pahing 7	Mawulu 8 Wage 14	Tungle 15 Legi 21	Arjang 22 Pon 28	Wurukung 29 Kliwon 6	
K	Mawulu 2 Pon 8	Tungle 9 Kliwon 15	Arjang 16 Pahing 22	Wurukung 23 Wage 29	Paningron 30 Legi 7	
D	Tungle 3 Wage 9	Arjang 10 Legi 16	Wurukung 17 Pon 23	Paningron 24 Kliwon 1	Uwas 31 Pahing 8	
S	Arjang 4 Kliwon 10	Wurukung 11 Pahing 17	Paningron 18 Wage 24	Uwas 25 Legi 2		

PRANATA MANGSA

Mangsa : KANEM.
Umur : 43 dina (tanggal 9-11 — 21-12-'65)
Tjandrane : Rasa mulja kasutjian.

Isi diluar tanggungan Pertjetakan D.U. — Surabaja.

Panjebar Semangat

Sura dira djajaningrat lebur déning Pangastuti

Kalawarti minggon basa Djawa kanggo susuluh lan tuntunané rakjat, kawetokaké saben dina Sabtu
Pemimpin umum: Imam Soepardi.

Reganė langganan.: 3 sasi ƒ 6,—. Sesasi ƒ 2,—. Kudu dibajar disik.
Adv. 1 baris ƒ 1. setitiké 5 baris.
No. 40 Tahun ke XVII.

Alamaté redaksi lan administrasi: Bubutan 87 (Gedong Nasional) Telpun Z. 3594 Surabaja
10 Desember 1949.

Wawasan sadjroning Negara

Pilihan Presiden Republik Indonesia Sarekat

Rakjat perlu mbantu ndjaga katentreman

Nganti saiki, partai2 kang wis pada nampa putusan K.M.B. jaiku: Masjumi, P.N.I., Parkindo. Partai kang loro kasebut disik, partai kang gedé pengaruhé ing tanah Djawa lan Sumatra, lan ing akir-akir iki mlémbar pengaruhé ing saindengé Indonesia.

Partai kang katelu, Parkindo, sawidjining partai politik saka para sedulur Kristen kang uga ora setitik pengaruhé ing kalangané déwé.

Parlemèn ing negara2 bagéjan, kang wis njata gelem nampa putusan K.M.B. jaiku parlemen Pasundan, Djawa Tengah, Sumatra Kidul, Djawa Wétan. Déné tlatah lijané, kajadéné Déwan Bandjar, N.I.T. semono uga. Akèh petèké jèn Borneo Kulon, jaiku tlatahé Sultan Hamid II, ija mufakati.

Nitik iki mau kabèh, kira-kira putusan K.M.B. bakal ditampa déning péhak Republik lan B.F.O.

Kita wani anggrajang bab iki, sanadjan nalika nulis iki K.N.I.P. lagi waé nganakaké parepatan ing Djokdja, dedasar marang swara2 kang wis dilahiraké déning golongan2 sawatara, salijané Masjumi lan P.N.I., kang sanadjan gela tumrap marang isi sakabèhé putusan K.M.B., nanging kira2 waé bakal gelem nampa, marga ngélingi jèn putusan mau mung ateges tataran enggon kita terus berdjuang anggajuh tjita-tjita kamardikan kang wutuh.

Jèn kita nintingi swara-swara saka saindenging Indonesia, njata banget, jèn semangat kamardikan mau makantar kantar, ora mung ing tlatah kang dèk bijèn dadi tlatahé Republik,-dalasan ing panggonan2 kang saiki ora (durung) dikuwasani Republik,-malah ing panggonan kang Republik durung naté nduwé pangwasa, ija pada nélakaké semangat kamardikan mau. Ora mung semono waé, malah rakjat Madura upamané, wis wani nglahiraké panemuné jèn kepéngin supaja negarané digemblengaké karo Republik. Semono uga ing sawatara panggonan ing Djawa Wétan, rakjaté ija wis ana kang nélakaké pepénginané nggamblok marang Republik. Semono uga ing Sumatra, Borneo lan lijané.

Ing Pasundan wis lawas swara kang kaja mengkono mau keprungu.

Tumrapé perdjuangan kang waspada, satemené bab anggamblok menjang Republik iku; perkara kang nomer loro. Kang wigati saiki; pada mersudi murih kedaulatan bisa katampa klawan bèrès, adja nganti kaganggu déning anasir-anasir kang bisa mitunani perdjuangan kang pokok.

Jèn kita wis njata nduwe kedaulatan, wis bèrès, bab nijat anggamblok mau bisa katindakaké kanti prenatan demokrasi. Awit status sawidjining negara kang demokratis iku katetepaké déning swaraning rakjat déwé. Puluhan para panggedé mbeguguk arep ngukuhi statusé negara-pérangan, nanging jèn rakjaté nuntut supaja dilebokaké republik, ora wurung ja mesti klebu. Mung tjarané, kang kudu kita sumurupi. Tjarané ngowahi konstituante negara iku, kudu sarana pilihan umum. Pilihan umum iki bakal ana prenatan lan aturané. Endi swara kang akèh, nanging sah, iku kang bakal menang. Déné swara kang setitik,

(Tjandaké ing katja 6).

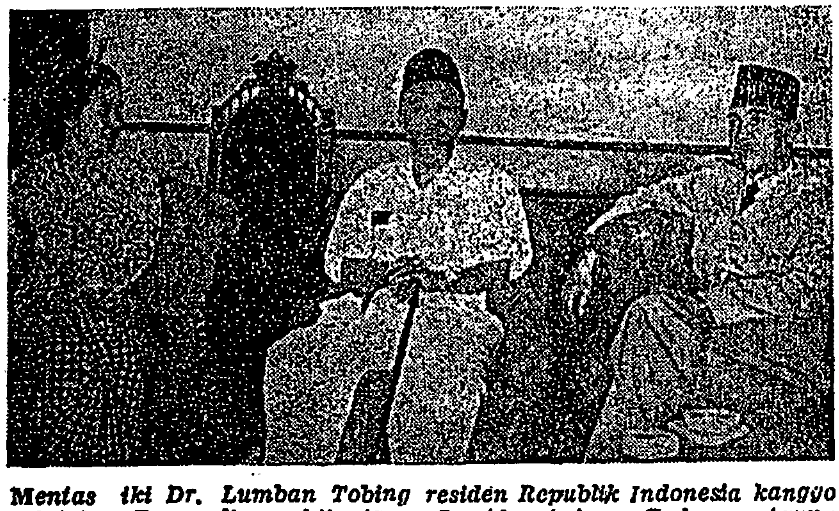

Mentas iki Dr. Lumban Tobing residèn Republik Indonesia kanggo wilajah Tapanuli ngabijantara Presiden-é ing Gedung Agung Jogjakarta. (Klisé Tempo).

IR - PERPUSTAKAAN UNIVERSITAS AIRLANGGA

Sura Dira Djajaningrat lebur déning Pangastuti

PUSAKA tinggalané leluhur kita Pudjangga minulja R.Ng. Ronggowarsito, kang kasebut ana karangané ing lajang Wita Radya kang misuwur adi luhung, tembung kinanti, uniné mangkéné:

„Djagra angkara winangun, sandjana mardjajèng wèsti, puara kasub kawasa, warsita djro Wéda muni: Sura Dira Djajaningrat, lebur déning pangastuti."

Tegesé: para minulja iku tansah rumeksa, adja ngasi ana angkara murka kang bisa numagang njangsarakaké babradjan, srananė mung dilebur pangastuti, panembah, sih siniuhan; ora walas winales piala, murka ditandingi angkara.

Urubing geni kamurkan mau, kudu mung dilarasaké Karahajon. Kasurup2aké ngasi krasa, ngerti temenan.

Tunggalé sastra wardi pusaka mau, kasebut ing lajang *Adji Pamasa*, uga anggitané sang minulja leluhur kita mau, tembang pangkur uniné mangkéné:

„Sura Dira djajaningrat, kang wirata mirut dening tyas ening, santa Awas lawan Emut, sanityasèng pamudja, lamun temen kautaman kang tinemu......

Tegesé: kuwanèh, kakendelan, galap menang, kang dadi golonganing Hawa Nepsu, kamurkan, iku kasor déning tyas Ning, Eling lan waspada.

Pangastuti tyas Ening, *Eling* lan *Waspada*, iku tumindaké pratijké mung mor misah mèh pada utawa olah Budi Pakerti Rahaju, murni, sutji, mung tumandang kardi, netepi Dharmané déwé2, sepen supih pamrih.

Nglantik mawas Diri, ngawasaké obah osiking Tjipta Rasa, Duwé karep apa, murni apa ora, iku kang tansah kawawas wosé, kalantih kalarasaké karo watak Kadjatèning Urip kang sipat watak luhur.

Pakantiné mung ambakar sabisané, sepen suprin pamrih, murni lan sutji, kaja Srengéngé madangi djagad raja. Pekroking kembang mawar kang babar kaéndahané, lan paruming gandané, iku pada sepi ing pamrih, ora ngarah apa2, pangalem, pengawasa, kahurmatan spt. Mangkono uga para kang wis ngantjik kaluhuran dradjading Kamanungsan wis minulja, kabèh panggawéné murni, sutji, bekti, dadi kurban kang Djalari Karahajon.

Dadasaring Kabathinan lan tjaking kalamiran kang runtut lan Kadjatèning Hurip mau, sajoga pada kalalantih katindakaké kanggo njantosakaké kalaksananing Kamardikan lahir tathin, ngentas kasangsaraning Donja.

Luwih prajoga manèh dirangkepi laku ngengurangi mangan sarta turuné, kang adja ngasi ngrusakaké djiwa raga, dilantih sautitané, ngasi kulina, bandjur ora rekasa, awit mangrèh ngruntutaké diri kang dadi piranti tungganganė Kadjatèning Urip, iku mung dilantih dikulinakaké. Saja prajoga manèh kanti tansah meleng Tjipta Rasané, tansah éling gajuh kaluhuraning Djiwa ragané. Panjebar Semangat kang saguh tansah njebarakė Semangat mau, bisoa rantjag laku kamadjuané tekan Kasampurnaning Kemanungsan, Mulja, Mardika, Rahaju. Amin.

Ki Hadjar Prasadja.

Toko „TIMBUL"
PROVISIEN & DRANKEN
Djl. Pasar Kembang 121 - S'baja.
Sedia keperluan rumah tangga hari-hari.
Pimpinan:
P. MARIJAMAH
A 10-8 ATMO MARIJUN.

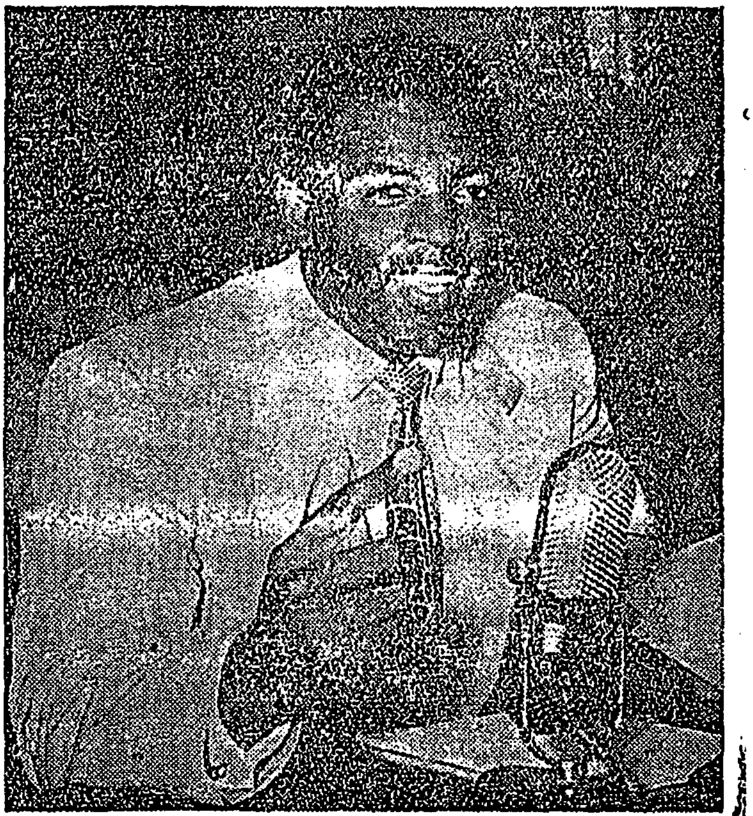

Jackie Robinson, sawidjining atlit bangsa Neger ing Amerika nerangaké, manawa bangsa Neger bakal ngréwangi Amerika, samangsa ana perang manèh.

Mr. Robinson dèk bijèn dadi atlit sing mumpuni ana ing University of California ing Los Angeles. USIS.